

In dit nummer

10

BERT WAGENDORP

DE EEUWIGE TWEDE PLAATS VAN HERMAN VAN SPRINGEL

Herman van Springel was een groot coureur met een imponerende erelijst. Maar toch ging het met hem altijd over die ene Tour, die van 1968

16

HENK PRÖPPER

BIJ HET AFSCHEID VAN TOM DUMOULIN: MORGEN RIJDT HIJ IN HET ROOD

Een denker op de fiets, een man zonder masker, een renner met uitzonderlijke gaven, is ermee gestopt. Het stemt weemoedig

32

ERIK BROUWER

PASSIEMOORD IN DE GRAVELSCENE

De Amerikaanse wielrenster Mo Wilson werd in mei vermoord. Wie is de dader? Dat vroegen Laurens ten Dam en Thomas Dekker zich ook af. 'We dachten meteen: wegwezen hier'

46

FRANK HEINEN

HINDERLIJK GEKLOTS OF: DE VUELTASTART IN EIGEN STAD

Er gleeed een golf van ontspanning door Utrecht en het was weer prettig zwammen in een podcast

60

BART JUNGSMANN

THOMAS DEKKER EN DE ONVOORWAARDELIJKE LIEFDE VOOR HET WIELRENNEN

De ex-renner is wielanalist, vertelt over loopbaan, leven en liefdes in boeken, en is eerlijk, dus niet politiek correct

70

WIEP IDZENGA

EVERY PICTURE TELLS A STORY (39)

Mogens Frey en Joaquim Agostinho: ploeggenoten en rivalen in de Tour de France van 1970

90

WILLIE VERHEGGHE

DE EVENEPOELSAGA

'De nieuwe Meester van het volmaakte wielerkunststuk'

96

THOMAS SIJTSMA

**SCHITTEREND,
DE WK WIELRENNEN IN RWANDA!
EEN SCHANDE,
DE WK WIELRENNEN IN RWANDA!**

Ambivalente gevoelens over het wereldkampioenschap van 2025 in een dictatoriaal geregeerd land

108

BRIGADIER KODAK

Dieren die renners in de wielen rijden

116

NANDO BOERS

**BEROEP WIELRENNER
DEEL 39: DYLAN VAN BAARLE**

'Ik wilde wel winnen, maar ik had altijd het gevoel dat er andere jongens beter waren'

132

ROBBERT TILLI

**MEESTERONTSNAPPER
TACO VAN DER HOORN**

Een vroege vlucht, een hardnekkig verzet, een gedurfde solo

134

EN VERDER

**COLUMN KARSTEN KROON
LETTERKNECHTEN
AUTEURSBIOGRAFIEËN**

DE EEUWIGE TWEEDE PLAATS VAN HERMAN VAN SPRINGEL

– door –

BERT WAGENDORP

Herman Van Springel overleed eind augustus in Grobbendonk. Dat verlostte hem in elk geval van de zwarte wolk die 54 jaar lang boven zijn hoofd had gehangen: de tweede plaats in de Tour van 1968.

ER ZIJN OP DE WERELD wel meer sporters die worden herinnerd door één moment in hun loopbaan – een naar moment meestal, want narigheid beklijft nu eenmaal beter. Zo’n moment dat hun carrière definieerde en waaraan ze tot hun dood zullen worden herinnerd, alsof het niet genoeg is dat ze het elendige ogenblik hebben moeten meemaken en dat het om de een of andere reden noodzakelijk is het slachtoffer daaraan tot sint juttemis te herinneren.

Hilbert van der Duim, de schaatser, die een rondje te vroeg stopte.

Het polletje van Hans van Breukelen.

De verkeerde wissel van Sven Kramer.

De verkeerde wissel van Jan Bols.

Elke wielrenner die op de streep wordt geklopt terwijl hij de overwinning al viert.

Soms is er mededogen, en wordt de aandacht die bij het terugblikken op een loopbaan aan het nare moment wordt besteed enigszins gecompenseerd door ook de glorieuze momenten die de betreffende atleet mocht beleven in herinnering te roepen.

Maar dan nog: wat blijft is de blunder, de misser, het verlies op het moment suprême, de klap uit de ringen, de drie valse starts, de misse-lijk makend geprepareerde tijdrifciets, de slinger in het prikkeldraad.

Bij Herman Van Springel, die op 25 augustus, elf dagen na zijn 79ste verjaardag, overleed in zijn woonplaats Grobbendonk (waar overigens een buste staat die de herinnering aan hem levend zal houden tot niemand meer weet van wie die buste is), was er geen sprake van een misser of een blunder. Het was meer een naar moment, een

Jan Janssen en Herman Van Springel na afloop van de Tour de France 1968. Links ploegleider Ab Geldermans.

Foto Presse Sports

ongelukkig voorval, iets wat niet helemaal liep zoals gepland. Dat komt veel vaker voor, aan de lopende band zelfs, maar meestal verdwijnt het in de vergetelheid. Maar soms ook blijft het hardnekkig voortleven – zoals in het geval van Herman Van Springel dus.

De loopbaan van Van Springel ('Vanspringel,' schrijven sommige Vlamingen) werd door dat moment bepaald. Niet dat hij dat zelf zo zag, maar hij werd er vaak genoeg aan herinnerd om het niet te vergeten. Het moment werd ook steeds groter, iedere keer dat iemand erover begon, groeide het. En dus kwam het in alle in memoriams terug, zelfs in de *Times of India*, die het in de kop had over het overlijden van de 'Tour de France "nearly man."'”

Herman Van Springel was een groot wielrenner, dat moet duidelijk zijn. Een greep uit zijn erelijst: hij werd tweede in Giro en Tour, derde in de Vuelta; won onder veel meer ook Gent-Wevelgem, Het Volk, Lombardije, Parijs-Tours en Brabantse Pijl; de GP des Nations en de Baracchi; werd Belgisch kampioen in 1971 en tweede bij het WK 1968, achter Adorni.

Hij werd 'mister Bordeaux-Parijs' genoemd, naar de monsterrace over zeshonderd kilometer die hij liefst zevenmaal wist te winnen. In 1973 werd hij winnaar van de groene trui in de Tour. In die wedstrijd eindigde hij viermaal in de top 10 en won hij vijf etappes.

Maar... hij werd in de grootste wedstrijd ter wereld dus wel een keer tweede, in 1968. Tweede, en dat was het hem nou juist. Herman Van Springel boekte in zijn zeventien seizoenen omvattende loopbaan 136 zeges, maar die werden stuk voor stuk én tezamen overschaduwed door die ene keer dat hij tweede werd.

Op de laatste dag van de Tour van dat jaar, 21 juli 1968, voltrok zich het drama. Het zou Herman Van Springel niet worden gegund dat moment uit te gummen, er niet meer over te praten, het te vergeten.

Telkens wanneer in een grote ronde twee belagers op minder dan een minuut de laatste beslissende etappe ingingen, hing er in huize Van Springel een journalist aan de telefoon. En die minuut was geen strikte eis. Elk lustrum van de gebeurtenis werd gevierd. Dat ze het er op de redactie over hadden gehad, en of hij misschien nog een keer wilde vertellen, over die tweede plaats. Ja, dat had hij vijf jaar geleden ook al gedaan, maar de mensen vergaten snel. Hoe dat destijds mogelijk was geweest, hoe hij zich had gevoeld en of hij het er (na tien jaar, na twintig jaar, na dertig jaar, ja, na veertig jaar en zelfs na vijftig jaar) nog moeilijk mee had.

Jan Janssen dronk een halve liter wijn, rookte een paar sigaretten en won de volgende dag

Herman Van Springel was een wielrenner die ze niet voor niets ‘Brave Herman’ noemden: altijd stond hij de journalisten beleefd te woord. Altijd ging hij trouw met ze terug in de tijd – steeds verder terug in de tijd – naar die zondag in juli 1968. Hij dacht er steeds minder aan, zei hij telkens, maar daar namen de journalisten geen genoegen mee. Natuurlijk, dat wilde hij dan na lang aandringen wel toegeven, leuk was het niet, de Tourzege op de laatste dag in rook zien opgaan en dan nog met minimaal verschil. Maar hij lag er allang niet meer wakker van.

Soms werd hij samen geïnterviewd met Jan Janssen, die een belangrijke rol speelde in deze treurige episode. Jan was altijd groothartig, maar liet ook nooit na te benadrukken dat hij had gewonnen en Herman dientengevolge had verloren.

Maar ach, oude mannen.

Was het er toch weer de hele tijd over gegaan.

De tijdrit op de laatste dag van die Tour ging over 55,2 kilometer van Melun naar Parijs. In het algemeen klassement stond Herman Van Springel twaalf seconden voor op de Spanjaard Gregorio San Miguel Angulo en zestien op Jan Janssen. Die Gregorio was een matige tijdrijder, Janssen vormde de bedreiging.

In de voorbeschouwingen werd overigens gevreesd (Nederlanders) en gehoopt (Belgen) dat Janssen het niet zou halen. Hij kon een tijdrit rijden, maar of hij even sterk was als de tempobeul Van Springel werd algemeen betwijfeld. De kansen van Ferdinand Bracke werden hoger ingeschat. Bracke stond 7de, op 1.56 minuut, maar hij genoot faam als een buitengewone tijdritspecialist.

Op de zaterdag voor de tijdrit gaf Janssen een interview aan Klaas Peereboom van *Het Parool*. Hij was optimistisch, hij ging zich hele-

Herman Van Springel. Foto Cor Vos

maal kapot rijden, zei hij. Tijdens het gesprek dronk hij een halve liter rode wijn en rookte hij een paar sigaretten voor de ontspanning. Van Springel liet niks van zich horen.

Van Springel ging hard van start, na 27,5 kilometer, halverwege, lag hij vijf seconden voor op Janssen. Na veertig was dat omgeslagen in een achterstand van elf seconden, nog altijd genoeg voor de eindzege. En volgens Theo Koomen, de Nederlandse radioverslaggever, waren de laatste vijftien kilometer in het voordeel van Van Springel: de weg was breed en vlak, en zoals we allemaal wisten draait Van Springel 'een van de grootste versnellingen ter wereld'.

Op het velodroom van het Bois de Vincennes, ook wel La Cipale genoemd, bleek dat Van Springel in de laatste kilometers in elkaar moest zijn gestort. Janssen was 54 seconden sneller.

'Ik heb Jan Janssen zien binnenkomen,' zei Jan Wauters in de gezamenlijke Nederlands-Belgische radio-uitzending, 'dat was een locomotief, een sneltrein. Herman Van Springel zat een beetje moe, zwaar gespierd, een beetje... dat liep allemaal niet soepel.'

Bracke fietste zich inderdaad het podium op en Janssen won de Tour, met 38 seconden voorsprong op Van Springel, de nummer twee,

de allereeuwigste nummer twee in de geschiedenis van de Ronde, de absolute nummer één onder de nummers twee, een nummer twee waaraan zelfs Joop Zoetemelk en Raymond Poulidor een puntje konden zuigen, hoewel voor hen de tweede plaats geen geheimen kende.

De enige nummers twee die ooit in de buurt zouden kunnen komen van Herman Van Springel waren Laurent Fignon, die 21 jaar later nog nipter zou verliezen van Greg LeMond, ook al na een tijdrif op de laatste dag. En Primož Roglič, die je in 2020 kon opvegen na een desastreuze klimtijdrif tegen Tadej Pogačar.

Maar Fignon is overleden en stond bij leven niet toe dat er vragen werden gesteld over zijn tweede plaats – hij vermeed jarenlang de Champs-Élysées in zijn woonplaats, de schuldige plek van zijn verlies. En ook Roglič wordt zelden meer herinnerd aan die verschrikkelijke zaterdag in 2020 – wat ook te maken kan hebben met zijn voorstelbare antwoorden waardoor de journalisten het vragen is vergaan.

Heel anders dan in het geval van Herman Van Springel.

Er gaan geruchten dat Herman Van Springel direct na zijn ondergang verklaarde dat Jan Janssen van Tourdirecteur Lévitán de verzekering had gekregen dat hij niet op doping zou worden gecontroleerd. Maar in alle honderden interviews die hij daarna nog gaf, bracht Van Springel die beschuldiging nooit meer naar voren.

Hij accepteerde de nederlaag, zonder excuses, als een volwassen kerel. Wielrenners beschuldigden elkaar niet van doping, zeker niet in 1968, want dan kon je wel aan de gang blijven: er was niemand zonder zonde, dus wie had de eerste steen moeten werpen?

Maar de journalisten bleven hem achtervolgen met de nederlaag der nederlagen, ze bleven peuren in het verleden en zout strooien in de wonde; het hield niet op, nooit.

Tot in dit stukje ging het erover.

Daar is Herman Van Springel nu tenminste van verlost.

BIJ HET AFSCHEID VAN
TOM DUMOULIN:

MORGEN
RIJDT HIJ
IN HET
ROOD

– door –

HENK PRÖPPER